

kedés jobban illik független emberekhez, és mint független embernek tessék aztán beszélni, úgy senki sem teszi fel, hogy döntő körökből is vehetett biztató sugallatokat; de mint kormányon ülő hivatalnokok ily iránynyal igen genirozhatják a kormányt is, mert ezen magaviselet megzavarja azokat, a kik a kormány kijelentett politikájában biznak.

Hírlapok. Utóbbi számunk első főcikkében egy „fakariká”-féle sajtóhiba csuszott be a fentelben: „román születésű magyar tisztviselők” e helyett: „magas tisztviselők.”

Követválasztási mozgalmak.

Utóbbi számunkban említettük, hogy Csikszék részéről egyik követnek Mikó M., Csik-Szereda részéről Gező urak vannak jelölve; most örömmel említhetjük, hogy Csikszék másik követének a tudományos képzettségű gróf Lázár Kálmán jelöltetett, a ki választóihoz igen szépen fogalmazott programját meg is küldé, melyet közelebbi számunkban közreadandunk.

Az „Idők Tanja”-ból olvassuk, s ezen tudósítást éppen most hozzánk intézett levél is igazolja, miképp a lelkes Erzsébethvárosa 1863-i választott követét Haynald Lajos úr és ő mgát újból is megválasztani határozta, M. Váshelyről s Károly-Fehérvárról hasonló szándékáról veszünk értesítést, miattal, a mint mondják, a f. k. főkörmányszék által, mint 1863-i királyi hivatalos, szintén ajánlva van felsőbb helyre.

E szerint — mint Homer születése felett hét város vetekedett — öt oldalról nyilvánul azon óhajlás, hogy ő exelja az országgyűlésen résztvegyen.

Ugy szintén értesítenek, hogy Háromszék régi és köztiszteletű követét Berde Mózes est nem az ottani taxas városok, hanem a szék részéről szándékoznak megválasztani. Ezen utóbbi értesüléstünk szerint a háromszéki követségre szintén négyen vannak jelölve: u. m. Berde, Székely Gergely, Donáth Pál, Turi Gergely. Mind kettő s jeles férfiak. K. Váshelyi levelezőnk szerint, ottan Pap Lajos, volt honvéd-ezredes, és Benke Pál, főbíró, a jelöltek.

Kijelentjük egyszersmind egy előbbi, mint későbbi e tárgyú közléseinkre nézve, hogy mi egy szerint a hozzánk beküldött értesítések szerint az e kérdéseken itt-ott különböző pártáryalatu közvélemény törekvését constatálunk, s így nem mondhatjuk általában a közölt kombinációt lapunk kombinációjának, a mi abból is látható, mert helyenkint több pártáryalatu jelöltjeit, kik egymással szembe állítják, adtuk.

Kül- és belföldi levelezés.

Bécs, oct. 12.

(M.) Sokat emlegettek a napokban itt önnök földjén, Sterka Sulucz ő exelját, annak „nyílt levele” és ide bivatattása elég volt arra, hogy a Schmerling-féle szabású „Verfassungsfreund”-ek öt azonnal az alkotmányosság mártírjává felkenjék. Fenn hirdették Kuranda ur lapja és hasonszintű Közlönyök: milyen „éles szavakat” volt ő exelja Haller grófnak adandó, míg másrészt a „Debaté” erősen állítá, hogy éppen ellenkezőleg ő exelja volt az, ki az „éles” szavakat hallotta, úgy, hogy az olvasó, ki-ki, a mely lapnak adott is hitelt, mindenképpen igen dramatikusnak kellett, hogy képzelje magának azon jelenetet, midőn a fentisített egyházfjedelem az erdélyi korlátok ő mltaga előtt állott vala. Egész biztos kütfőből tudósíthatom önt ezek ellenében, miszerint „éles” szavak egyik oldalról sem hallattak. Ugyanis híven az ellenék irányában eddigelé következetesen gyakorolt elvéhez a kormánynak az eleve sem lehetett szándéka „martyrt” csinálni Sterka Sulucz ő exeljából, és így tehát Haller gróf ő mltaga ismert jóvállás katonás modorában a főpapot illő ndvariassággal fogadván, egyszerűen azt kérdezte tőle: „vajjon a kormány, vagy az erdélyi magyarok részéről mi történt, vagy a román testvérek közti hangulat melyik nyilvánulásából vevé ama kérdéses „nyílt levele” eredetét.” Tájékozásul az Erdélyben uralkodó hangulat felől óhajtottá a korlátok a főpap nézetét hallani, és kérte őt, hogy egész őszinteséggel nyilatkozzék, mert kész a kormány minden jogos kívánalmát a birodalom népeinek tökéletesen kielégíteni.

Emez egyszerű menete ügyének a főpapot, ki egész más fogadtatásban vélt majd részesülni, nem csakély zavarba ejté. Hallgatni vagy is inkább hallani jött vala, és ime neki kelle vala felelni, még pedig egy kérdésre, a melyre bárkinek nebezen esnék a válasz.

A korlátok végre maga válaszolt a mennyiben biztatá, hogy ha talán némely centralistikus lap izgalmi nyugtalanítanak bitfeleit, úgy azt a hirt vitéti nekik, miszerint a mostani kormány „fő föladatául vette a fejedelemtől békíteni, engesztelni, a népek jogait helyreállítani, s a hol kell bővíteni, nem pedig azokba csorbát ejteni.” Végül fel lön Sterka Sulucz ő exelja szólítva, nemzete irányábani aggodalmait jövőben közvetlen a kormányhoz intézni, a melyben a román nemzet, mint minden más népe a birodalomnak, legőszintébb védőjét lelandi föl. Ezek után, a mint láthatni minden „éles” szavak nélkül búcsuzott: el a főpap, és ha nem is tért vissza mint Paulus, az onnét van, hogy nem is mint Saulus jött vala.

Nagy-Várad, oct. 7.

Most, midőn politikai látkörünk sötét egéről a kopár vidéket áldást osztó napsugár melengeti, idejét látom megírni a közügyek iránt nyilvánuló megýenk közszellemét.

A fejedelemnek „alkotmány” szavára, mely annyi századokon keresztül éltető paizsunk volt, mint valami varázserőre, az eddig bezárt keblek feltárltak s elkezdődtek a — részben különböző — nézetek nyilvánulni az iránt, hogy nemzetünk jövőndő jöléte — az alkotmányos élet és szabadság útján — a jelen körülmények között, mifele utakon és módon hasznosíttassék legbiztosabban. Voltak itt-ott magán értekezletek a visszaállítandó önkormányzati megyei rendszerre nézve, de melyek magán jellegűknél fogva, és mert a kormány által behozandó rendszer-változást a titok leple fedte, a közéletre beható megállapodást nem eredményeztek. Növelte a kedélyek izgultságát az ez időtájban megjelent „főispáni utasítás.” Mint majd minden megyében, ezen utasítás itt sem szállt meg a — talán felülről várt hatást, sőt minél inkább megismertük annak bszellemét — kétkedve kérdők egymástól, hova fogja ez a nemzetet vezetni? van-e remény, hogy az alkotmányos erősség ily uton elfoglalt külsánczaiból idők multával annak fellegrára is bevehető lesz? E közben az erdélyi, majd a magyar országgyűlés összehívása kihirdetett s megjelent a legjobb fejedelemnek népeibz irt manifesztuma. Csak midőn ezt láttuk, kezdett a remény és bizalom bennünk éledezni: s fokozta ezen reményteljes bizalmat azon bir is, hogy megyénk főispáni méltóságára annak népszerű embere Szlávy József nevezetett ki. Azonban, bár mind e napig megyékben oly gyűlés nem volt, hogy annak értelmisége s ugynevezett közvéleménye nyilatkozhatott volna, a közéletben tapasztaljuk mégis, hogy már léteznek pártok, melyek egy célra — a hon javára — törekuszenek ugyan, de a kivétel tekintetében utaik szétágaznak: értem az ugynevezett „határozati” s a kormányt támogató pártokat, a mennyiben pedig — mint fentebb is érintem — ezen pártok a nyilvános térre ez ideig még fel nem léphettek, működésök módozatait a nyilvánosság elibe hozni korainak s időelöttinek látom. . . .

Főispánunk mult hó 30 kán egész incognitó Nagy-Váradra érkezvén, díszes állását azonnal elfoglalta, azonban a hivatalnok kar s a clerus tisztelgését csak folyó hó 2-kán fogadta, a mikor is az első alispán üdvözlő beszédére válaszolván, kiemelé, hogy mind az ő, mind a hivatalnokok állása, a jelen nehéz viszonyok között, nagyon terhes s nagyon ingatag, ugyanazért, hogy a közönség részéről nyilvánuló elégedetlenség ellensúlyoztassék, igyekezzen minden tisztviselő ernyedetlen szorgalommal s jó bánásmóddal a közelmérest kiérdemelni. A kormány jelenlegi eljárásaira vonatkozólag — beszédje végén — nagyon jellemzőleg idézte a történet lapjairól a nagy római polgár ama szavait: „Mogszegtem a törvényt, de megmentettem a hazát!”

A követválasztási mozgalmak is napról napra jobban előtérbe lépnek, s Nagyvárad város értelmesség is kitzítte a casino és Fekete sas fogadóban lobogóját, melyen az 1861-diki képviselőjéhez híven, Lukács György neve díszelg; általában a többi választó-kerületekben is — kevés kivétellel — mindenütt az 1861-diki képviselők iránti bizalom nyilvánul. Ilyen kivételnek tekinthető az ugrai választó-kerület, hol Tisza Lajos volt képviselő ellenében ügyvéd Nagy József s a szalontai kerület, hol Lovassy Ferencz volt képviselő ellenében Beöthy Ákos — Beöthy Ödönnek nagy reményül s szép készültségű fia — készül sorompóba lépni.

Folyó hó 5-kén a román értelmiség is összejött Nagy-Váradon, értekezendő a felett, hogy a jelen események folyamában minő állást foglaljanak el, s mint a bir szája beszéli, azon közóhajtság nyilvánult s emelkedett volna határozattá, miként a magyar értelmiséggel érintkezvén, azok beleegyezésével ök négy kerületből, mint az élesdi, belényesi, drák-cséseki és tenkei, négy román képviselőt küldhessenek, így azután a többi kerületek képviselőinek megválasztásába vagy nem folynak be, vagy a közkívánathoz fogják magokat alkalmazni, azon esetre pedig, ha ezen közóhajtság el nem fogadtatnék, minden erejüknek igénybe vétele mellett oda lennének kényszerítve, miként saját érdekeiknek megfelelő képviselő választassék mindenütt. Így azután ezen értekezet léptette fel az élesdi kerületben ügyvéd Gozdan Jánost, a Belényesiben Pál Péter s Vas János hivatalnokokat, a Drák-Cséseiben Román Sándor a „Concordia” szerkesztőjét s a Tenkeiben Gozdu Mauót, s hogy az utóbbi eset is késztetlelen ne találja őket, felléptették még az ugrai kerületben ügyvéd Fassio Jánost s a Margitában a nagy-váradí járás jelenlegi fűszolgabíróját Kosztin Tamást. Már hogy a románoknak más érdekeik lennének Magyarország határain belül, mint nekünk magyaroknak, ezt nagyon bajos lenne beigazolni, s hogy a magyar értelmiség ilyen alkura lépjen, arra nézve előre is kételyemet nyilvánítom. A „Kolozsvári Közlöny” 117-dik számában anynyi politikai érettséggel irt ezen választási mozgalmakra vonatkozó vezércikkével itten az általános tetszés találkozott: óhajtható volna, ha román testvéreink azon elveket, melyek ottan elmondattak, vezér-elvekké elfogadnák! . . .

A megyei bizottmány — mint hallatszik — folyó hó 14-re bivatott össze, miről annak idejében a t. szerkesztő ur engedelmével, értesíteni fogom e lapok olvasóit. r. l.

U. I. Midőn jelen soraimat bezárnám, értesülök, hogy a n.-váradí képviselőjelölt Lukács Györgynek is akadit versenytársa, s ez Hoványi Lajos, a helyi academia jogtanára.

Dobokamegye, (Szamos-Ujvár) oct. 12.

Ma tartatott meg megyénk bizottmányi gyűlése a megye székhelyén Szamos-Ujvárt számos bizottmányi tagok jelenlétében, alkotmányos főispánunk báró Bánffi Dániel ur ő méltósága elnöklete alatt.

A négy évvel ezelőtt ismert hadicsélek miatt csatát vesztett alkotmányos megyeképviselők bigadt és érett megfontolással bíró tagjai újból elfoglalák a tapasztalat és jogfolytonosság terét. Magán értekezleteiket nem jellemző most — vallás és nemzetiség miatti — féltékenységre s bizalmatlanságra, melyek csak kiesiny lelkűekre szoktak benyomást gyakorolni, hanem a nyugodt és határozott jellemek a szemnek is igen jól eső jelvényei: a kölcsönös bizalom, a fontos teendők feletti higgadt tanácskozásrai előkészület. A lelki nyugodtság és elhatározottság ily magasos jeleitől lelkesülve gyűlétek össze a megyeházánál, hol az alkotmányos élet hü öre és tisztas bajnoka Hatfaludi Antal indítványára, főispán ő méltóságát a gyűlésbe meghívó bizottmány nevezetett ki, báró Wesselényi Ferencz ur elnöklete alatt.

A mltagos báró főispán ur a bizottmány által kísérve, a bizottmányba sokszoros és hangos éljen kiáltások közt megjelent, és a gyűlést következő igen eszélyes és tapasztalt államférfini beszéddel nyitotta meg:

Tekintetes megyei bizottmány!

Ö cs. kir. apostoli Felsége folyó évi augustus 29-dikéről kelt legfelsőbb kéziratával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy ezen nemes megyei, 1861-ben nyert főispáni állomásomban viselkedjem. Ennek következtében szeptember 16-kán Dobokamegye kormányzatát átvettem.

A rendes adminisztráció mellett első és főteendőim közé számítottam, több megyei férfakkal értekezletet hívni fel, kiknek egyetértésével a megyei bizottmányt megalakítottam.

Örülök, hogy a tisztelt bizottmányi tagokat ily szép számmal van szerencsém egybe seregelve látni. Üdvözlöm mindnyájukat ez érintkezési téren, melyen egy pár év óta mostoha akadályok miatt nem találkoztunk. A buzgóság, melyet megjelölték által tanusítottak, eléggé bizonyítja az alkotmányos élet s a közügyek iránti élénk részvétet, s talán nem hibázom kifejezésemben, igénytelen személyem iránti jó indulatjukat is, melyet csupán csak alkotmányos meggyőződés és eljárásom fenntartásával reménylek kiérdemelni, s melyeknek kivételére bátor vagyok tanácsukat és támogatásukat felkérni.

Tekintetes bizottmány! A napokban kezembe jutott a világteremtésének történeti leírása, melyben magasos, kimért szavakban mondatik: „És látá Isten, hogy jó volna világosság és elválasztá a világosságot a sötétségtől.” Ha szabad hasonlatképe s szavakat politikai állásunkra vinni át, úgy hiszem nem hibázom magamat így fejezni ki: Felséges királyunk látván, hogy jó volna alkotmányos egyetértés, elválasztá a jogfolytonosságot az oetrotytól, mely utolsónak tényezői camará obscurába huzódva fel, hazánkat, nemzetünket, viszonyainkat nem ősmerve, theoriticus önző szemlélődéseikben ferde állásban látták azokat, kik századok óta megszokták maguk lábukon jární, alkotmányosan kormányoztatni, s ferde szempontból merített intézkedések eredménye lett egy politikai chaos, melynek háborgatásából, minden erőködés s vajadás daczára is kibonyolódni képesek nem voltak, mignem Felséges királyunk maga vette kezébe, magas hivatásánál fogva, a jogfolytonosság világító, s az alkotmányos kebleket felvilágosító szüvétneket.

E tény által ki van fejezve a kiegyenlítésre való felhívás, a birodalom részei különböző érdekeinek kiegyeztetésére való bölcs kísérlet. A mostani nemzedéknek bazafi köteleessége a kitűzött világító fátyla szálait mint apostoloknak szét-hordani, a kétkedők szemeit felnyitni, kebleiket bizalomra buzditani. Nem kétkedem a szerencsés eredményben, csak legyen bennünk értelem, jóakarát, kölcsönös bizodalom, egyetértés és együlttártás.

Tekintetes bizottmány! Nem állítom, hogy a kivitelben ne lennének nehézségek, ne találkoznánk akadályoztatókkal, a milyen például a térszertett burocratia, mely mint boa constrictor a szakmányára, az alkotmányos életre vetvén magát, ennek szorongatásában találja vigaszt, s az elgyőzörtnek megtört szemévelágából szeret táplálkozni; vagy mint amphibium szárazon és vizen különböző elemekben képes állni igéző képpel, csak időre és alkalomra várva áldoztatja megtámadására; de lévén bennünk, tekintetes bizottmány! jó akarat, értelem és egyetértés, hiszem, hogy a burocratiának minden fondorkodása hasztalan, főleg, miután soha nyugodtabb meggyőződéssel fel nem kiálthattunk: „Ha az ur velünk, kicsoda ellenünk.”

Tekintetes bizottmány! Ezen tanácskozásnak egyedüli tárgya az 1865 november 19-kén Koloz-

várt megnyitandó országgyűlésre szükséges elő-munkálatok, t. i. kirekesztőleg a követek választása kivételre vezető előkészületek, az a tekintetben lektüldött főkörmányszéki decretumot, és a legkegyelmesebb felséges egybehívó leiratot bátor vagyok felolvastatni.

Ezre ősz bajnokunk, Hatfaludi Antal a bizottmány nevében lelkes, buzgó szónoklatban üdvözlé méltóságos báró főispán urunkat, és kitartást s hosszasan tartó egészséget kívánt a nehéz pályán.

Mire Öcsvai Ferencz, ősmertes publicistánk, velős és elragadó szavakban mondá el, hogy ő is csak az uralkodó Felség és megyei kormányzónk személyiségében látja egyedül biztosítva a törvényesség terén kivívni szándékolt közös boldogságot, meg lévén győződve a mltagos báró főispán ur eddigi politikai multja és rendheltetlen igazságszeretében, és reményli, hogy a megkezdett út az uralkodó Felség törvényes alapon nyugvó atyai szeretetén alapulván, állandó leend.

Ezután Hoszszu József román atyánkfia népszerűleg fejtette fel a mult szomorú és jelen kedvező helyzetet, bámulatos következetességgel tudta a műveletlen osztályllyal is megértetni, hogy chimera, ábrándképek és bizalmatlanság országokat és nemzeteket elstlyeztettek; ellenben egyetértés és törvényesség, melyek jelenleg apostoli királyi Felségünk által szilárd elhatározás tárgyává tizettek ki, egyedül képesek a mulhalan óhajtható béke és egyetértést eszközölni, melyet, mint román, minden polgártársai által elősmertetni óhajt.

Végül a főkörmányszéki és királyi rescriptumok felolvasattak, az országgyűlést tárgyzólag és úgy a követválasztási jogosultak központi, mint fiók bizottmánya a bizottmány által megválasztván, a gyűlés báró főispán ur ő méltósága által elosztattatott.

A főispáni ebéden történt testvéries felköszüntésekről jövőben. Borsavölgyi.

Árvas, oct. 11.

T. szerkesztőség! Van szerencsém közölni a nemes háromszéki, 1861-ben alakult, központi bizottmány tegnapi gyűlésének hí másolatbani jegyzőkönyvét ezekben:

Főkirálybíró elnök gróf Kálnoki Dénes ő mltagos közönség küldöttség által meghivatván, általános hazafiai öröm és lelkesedés között elnöki székét elfoglalta, és megnyitó beszédét a bizottmányi gyűlés előtt elmondván.

1) Indítványoztatott, hogy mlganak ezen általános helyesléssel fogadták, bazafias és eszélyes szemébe foglalt beszéde, mely a jelen nehéz viszonyok bonyodalmaí oly higgadtan tárgyalta, jegyzőkönyvileg örökíttessék meg az utók számára. Határozatott, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe igttatni, a mint következik:

„Tisztelt gyűlés! A megpróbáltatásnak négy sanyaru — nemzetünkre következményeiben gyásos — éve vonult el azóta felettünk, hogy azon méltóságról, melyre urunk ő Felsége kegyelme meghívott, és mely önnöknek egyhangu felkiáltása által erősítetett meg, lelépve, a közrészvét kíséretében magányomba visszavonultam. És bár Felséges fejedelmem jószándoku akaratába helyezett bizalmam, s nemzetem jövőjébe vetett hitem perciz se csökkent, tekintve azon álláspontot, melyet 4 évvel ezelőtt elfoglaltam, a jelen viszonyok között a főtiszti méltóságot elfoglalni haboztam. De kételyeim győzelmeskedett hazám s jelesen ezen megye iránt egész életem folyamá alatt tanusított szeretetem, s azon köteleesség érzete, mely a nemzet jelen nagyfontosságú állásában a hon minden jó polgárának ösztönl kell, hogy szolgáljon, urunk ő Felsége és a jóra törekvő kormány szándokait előmozdítani és annak sikert eszközölni.

„Ezek voltak azon indokok, melyek azon elhatározásra bírtak, hogy személyes érdekeim kockáztatásával is ez újabb áldozatot hozzam, és nemzetünk sorsát messzeidőre öldöntő e rendkívüli percekben önök élén parányi erőmet, a reánk várakozó nagy horderejtű kérdések megoldásában érvényesíteni törekedem.

„És ezt tettem azon meggyőződésből indulva ki, hogy önök hasonló érzelmeitől lelkesítette fogják az én, valamint saját helyzetüket mérlegelni, és azon áldozatossággal és önmegtadással, azon férfias béktüreléssel külön érdekeiket a nemzet közös érdekeinek — azon végezélnak, hogy nemzetünk valahára ősi alkotmányának teljes birtokába juthasson — alárendelni; mely képes volt közelebbi időben urunk ő Felsége bizalmát irányunkban kivívni, „Jól tudom én, hogy az alkotmányos főtisztkinevezéséhez nagyobb remények köttettek, mint a mennyi a valóban teljesült. Érzem én önökkel együtt mindazon sérelmeket, melyek jelen kivételes helyzetünköl magános úgy mint közérdekeinkre nehezültek. Képes vagyok felfogni azon sovárgást, melylyel választott, közbizodalmat nyert tisztjeik visszahelyezését remélték. És méltányolni tudom azon jogos kívánalmát, melyszerint a helyhatósági jogok gyakorlatába magukat visszatétetni vártak.

„De ha föntölrre vesszük, hogy közigazgatás és törvénykezés lényegét változtatni a nélkül, hogy különböző érdekek szenvedjenek, csak is a törvényhozás képes, és hogy egy rendszernek változtatása — történnék az bár törvényes irányban — ha rögtönzött, az ügyek folyamára mindig károsan hat, és rázkódással szokott megtörténni. És hogy

helyhatósági jogainak közbejött viszonyok változása által annyira határozatlanokká váltak, miszerint azoknak hatáskörét, hogy a jelen igényeinek megfelelően, törvényhozásilag körvonalozni szükséges. És végre ha visszatérünk az 1861-ki állapotra, mi nem volt egyéb, mint alkotmányos tisztviselők huzára a bürocratizmussal, egy oly állapot, mely senkit ki nem elégített, csak elkésztett, mely nem volt egyéb, mint alkalmas fegyver elleneink kezében, jól elhalálozott önérdékű tervek kivételére, avál Felsőes urunknak az octoberi kibocsátványban nyilvánult jó szándékát és ehez kötött reményeiket meghusították.

„Ha mindezeket megfontoljuk, azon meggyőződésben, hogy a törvényhozás helyhatósági jogainak rendezését a legfontosabb és legsürgetőbb teendő közé sorozandja, a hála érzelmével kell megnyugodni azon férfiak büles eljárásában, kik jelenleg hazánk és nemzetünk sorsát intézik, és minden léptökben óvatosan öröködnék a felett, nehogy olyan valami történjen, mi az annyira óhajtott végzél kivételében akadályt gördítsen, és elleneink által felhasználva, urunk ő Felsége szépen nyilvánult bizalmát megingatni képes legyen.

„Ily értelemben kell vennünk a közelebről leérkezett erdélyi országgyűlést egybehívó legmagasabb rendelkezést is, mely nem az óhajtott két testvérhon egyesülésének akadályozására, hanem — tekintettel a testvér-nemzetekre, és a meglelt tények számbavételével — annak létesítésére van irányozva.

„Azért örökdíjünk jogi szempontból boncolgatni azon tét, a melyen mozgunk; ne keressünk fegyvert magunk ellen, midőn elleneink úgy is fognak saját érdekekben arról gondoskodni. Mert nem arra vagyunk mi most utalva, hogy a kormány ellen alkotmányos jogainkat védelmezzük, hanem hivatva, hogy ősi alkotmányunknak az összes birodalom viszonyaival összhangzásba hozatalára, és az alkotmányosságának az egész birodalomban megszilárdítására törekedő kormányt nagy és kényes feladatában, mérsékelt és higgadt eljárásunkkal elősegéljük, és annak valószínűségét önmegtagadással hozzájáruljunk.

„Ne higyük, hogy a rendszer megbuktával elleneink tábora szétszórt; számosak azok mind a Lajthán túl, mind pedig a országban, kik figyelemmel kísérik legkisebb mozzanatát eljárásunknak, és kárörömmel ölelnék fel minden lényt, mely ellentünk és céljainkra bizalmatlanságot keltetni képes.

„Óvakodjunk bizalmatlan eljárásunkkal urunk ő Felsége bizalmát megingatni, mert ez azon támasz, mely bonyolult helyzetünkben a törvényesség terére eljuttatni képes.

„Fogadjuk bizalommal a jelen kormányférfiak lépéseit, kik eddigi óvatossága és tapintatos eljárásukkal méltán jogosítanak fel azon reményre, hogy sikerülni fog egy szebb és biztos jövőnek alapját megvetni, melytől mi, és velünk együtt a birodalom összes népei várják szerelmeik orvoslását, és a reájok nehezült terhek könnyebbülését.

„Azért legyen jelszavunk: önmegtagadás és bizalom! melyre midőn önöket felhívom, engedjék reménylenem, hogy jelen eljárásomat is azon bizalommal fogadják, melyet irányomban minden alkalommal tanúsítani sziveskedtek!”

2) Olvastatott a fides kir. főkegyelmeinek 25,183 sz. alatt kelt kegyes rendelete, a melyben a nemes szék tekintetes közönségének ő cs. k. ap. fide f. évi szept. 1-ső napjáról 1853 udv. sz. alatt kelt legkegyelmesebb leiratánál fogva megtagadt, hogy Erdély Nagyfejedelemség országgyűlését az 1791-dik évi XI-dik t. czikk értelmében összealkotva Kolozsvár szabad kir. városába f. év szept. Andráshava 19 dik napjára kegyelmesebben összehívni méltóztatott. És hogy ezen fenit időre és napra kihirdetett országgyűlésen us Háromszék követői által képviseltetni magát kötelességének ismerje. Mire nézve határozatott, hogy urunk ő Flegének ezen legkegyelmesebb rendelkezésben nyilvánult jó akaratába vetett bizalmunknál fogva, hogy a törvényekben sarkalt két testvérhon egyesítése létesüljön, és ennek folytán az alkotmányos tere eljuthassunk, ezennel az erdélyi rendkívüli országgyűlésre a követek megválasztásának, és elküldésének.

3) Előterjesztett ezen főnemlített klmes kir. leirattal kapcsolatban, hogy: a megválasztott és az országgyűlésre küldendő követek az 1791-ki törv. czikk, vagy az 1848-ki törvények alapján küldésének el? Mire nézve határozatott: hogy az 1848-ki t. czikk nyomán a megválasztandó követek egy a választásról szóló jegyzőkönyvi kivonattal látassanak el, és a hitelesítés (verificatio) alkalommal az országgyűlés előtt ezen okmányokkal igazolják magukat.

4) Olvastatott a f. kir. főkegyelmeinek folyó évi szept. hó 12-ről 23,183 sz. alatt kelt, és a főkirálybíró gróf ur ő mltgának címzett kegyelmes rendelete, melyben ő mltgának a Kormányza alatti törvényhatóságban történendő követválasztási rendtartás és utasítás bővebben meghatározatott; minek folytán a mltgós gróf főkirálybíró ur által fölemeltetett, hogy az irt utasítás 12-dik pontjában kiemelt szükségességénél fogva czélszerűnek véli, hogy a f. h. balóság két követének megválasztására két külön választó kerületre osztassék; indítatva érzéken magát ezen előterjesztés által ő mltga nem-

csak a közönsé és rend érdekében, hanem egyszerűen a választásra jogosultaknak jogukkal célszerűbb élethetőséget tekintetből is, a fenit utasítás 12-dik pontjához ragaszkodni. Mire nézve több ezen előterjesztés ellen és mellé följegyzett vélemények után, ezen előterjesztvény a nemes szék bizottmánya által tudósul vétetni határozatott. (Más tudósítástól úgy értesülünk, hogy a többség ellenvéleményben volt, s a főkirálybíró nyilvánítja, hogy utasítása szerinti jogával él.)

Egyszermind a választási és igazolási albizottmányok megválasztatván kinevezettek: Kézdí és Orbaiszékéből Cseh Ignác, Sepsi és Miklósvárszékéből gróf Kálnoki Pál urak elnökölete alatt.

Összeirattak és kinevezettek ezen kívül a választók összeírására a főbizottmányok is 33 számmal, érteve: együtt a két kerületben.

5) Előterjesztett főkirálybíró gróf ő mltga által, miszerint a választásra jogosultak választási jogukat nyilvános vagy titkos szavazás útján gyakorolják? Határozatott, hogy a szavazás a választó bizottmányok előtt szóval nyilvánosan történjék.

Vége: a gróf főkirálybíró ur ő mltga kinyilatkoztatván, hogy a legfelsőbb utasítás 14-dik pontjába foglalt rendelet nyomán ezen bizottmányi gyűlés csak a választások keresztülvitelére levén összehívva, ezennel azt eloszlattnak nyilvánítja, azon óhaja kíséretében, miszerint a magas kormány élén álló hazafiak bölesége reményt nyújt, hogy az uralkodó Felsőg kiérdemelt magas bizalmát észlevesen felhasználva, a kiegyenlítés nagy művét a közbirodalom érdekében, ősi alapjainak sérelme nélkül, az időszellem kívánalmai szerint, mindnyájunk közörömére be fogják végezni, és akkor ezen bizottmány tagjait, mint az egyesült két Magyarhon polgárait, boldogabb körülmények között reményli tud vözlölni (Hosszasz eljenzés.)

Erre következett a szokásos diszebed, körülbelül 140 egyénre szánt terettkel, meghívó jegyek mellett; melyekre megérkezett — örömdíjenzések között — a brassai magyar olvasó egyeslet 8 tagu küldöttsége is Pánczél ur vezetésével. Mindenki derült, és vidor volt. Zenészek voltak debreczeniek ötön: négyen hegedűvel, kettőjük igen jól játszó nőszemély, egy gordonnal. A toasztok csaknem egymást érték; poharat ürítettek: főkirálybíró gróf Kálnoki Dénes ő mltga a fejedelemért és ennek Fleg nejeért Erzsébet császárnőért, Cseh Ignác elnök ő mltgáért; gr. Nemes Ábrahám az unioért; báró Szentkereszti István ötször: Cseh Ignácért, gr. Eszterházi Mórért, Haynald érsekért, S. Sz. György városért és előjáróságáért és Aschermann volt honvédezedésért; Turi Gergely Majláth György ő mltgáért, és a brassai küldöttségért; Antos Fer. Deák Ferencért, b. Szentkereszti Zsigmondért és az 1861-diki Szent Györgynapi és 1865-diki Szent Mihálynapi beöltözöködésekkért, némely kiköltözöködésekkért is; báró Szentkereszti Zsigmond gr. Nemes Ábrahámért és Pánczélért; gr. Kálnoki Pál gr. Mikó Imre ő mltgáért s az 1861-ben leköszönt tisztviselőkkért; Székely Gergely b. Kemény Ferenc ő mltgáért; Pánczél a bonért, a nemzetért és főkirálybíró ő mltgáért; Szentiványi Ignác b. Eötvösért; Vizi (brassai) a hazáért, Cseh Sándor Tuson János és Vida Dániel honvéd örnagyokért; Vajna Károly gr. Kálnoki Pálért.

Nem hallgathatom el egy tévedésemét más értesítése nyomán, mely szerint főkirálybíránk ő mltgához szept. 28-diki bevonulásakor Turi Gergely ur üdvözlő szavai nem azok voltak, mik akkortól közöltek, hanem ezek: „A mai nap bizonyítványa a) azon köztisztviselőnek, melyel Három- és Miklósvárszék mindenrendű birtokossága viseltetik a mltgós főkirálybíró ur iránt; b) annak, hogy minden kormányban, mely hatalma s fenálltása alapját az alkotmányon kívül keresi, bukni kell; c) annak, hogy midőn a magyar nemzet hű maradt törvényeihez, alkotmányos jövőjét biztosította.“ r. l.

His-Küküllő megyéből, oct. 15.
Sietek közölni a tegnapi lefolyt bizottmányi ülésen történteket.

Mint némely hatóságokban, itt is a centum viráli-féle adhoc bizottmány hivatott egybe. Fájdalommal bár, de mégis beléptünk oda, nem mert alkotmányos érzelmeink esköntek volna, de a legmagasabb ígérlet és szó hűséggel való viszonzása és a velünk valódi egyetértésben élő más fajú testvéreink irányában azon hajlam iránti tekintetből, mely meggyéknék, minden alkalommal, oly igazán kitüntetett kifejezése volt, hogy a szabadság viszszerzése után, azt biztosítsa és egyenlően megszozza bármely nyelvű lakóival is, hogy eleget téve a megrendelt szónak, éppen a nem magyar ajkúak megnyugtatósa végett összehívott kolozsvári gyűlésre, meggyéknék részéről követünk megválasztását eszközölhessük.

És még egyszer léptünk nem éppen alkotmányosan, de azon reményben, hogy ez minden oldalról utolsó volt.

A megyeházai gyűlési terme megnépesedvén, főispán ur ő mltga melegen üdvözlővén a közönséget, a megye állandó bizottmányának egy határozata következtében felszólítja az ideiglenes bizottmányt, hogy a jegyzőkönyv vitessék három nyelven, mi helyeseltetvén, felszólítván Farnos Elek bizottmányi tagot a magyar, Moldován Bazil jelen-

legi főjegyzőt a román és Fritsch Rudolph jelenlegi szolgabíró a német jegyzőkönyv vitelére, felolvas-tatta a már egyszer a birtokossági értekezlet alkalomával felolvasott országgyűlési választásra készített utasítást magában foglaló rendeletet, azon megjegyzése kíséretében, hogy a kinevezett összeíró bizottságok el is végezték munkálatokat. Mire megválasztatott a középponti bizottmány. Egyelőre a románok közül a bivatálnokok és papok nem akarták elfogadni a tagságot, később több számmal való képviseltetésüket óhajtván, véglegesen megalakult a következő középponti bizottmány: elnök Földvári Ferenc; tagok: Beregszászi Imre, Dobolyi Lajos, Farnos Elek, Ignác Juon, Kinizsi Mihály, Mártonfi Ignác, Molnár Stefan, Pálfi Domokos, Pataki László, Papp Bazil, Papp Nicolae, Rácz Samoil, Schuster Johann, Schwartz Martin, Szilvási Sándor és Solutini József.

Több a választásokat és követeket érdeklő inkább kezeléssel szóló kormányzati rendeletek és a lapokban is szellőztetett megyei utasítás felolvasása után érdekes vala Pinciu János felszólalása a bizottmány megalakítását illetőleg, kinek kivánatára a névsor felolvasatván, több román kételyeknek és visszatartózkodásnak adá jeleit, miglen meg lőnek nyugtatva, hogy e bizottmány csak e végre alkottatott; mert ők ebben nem éppen látták eléggé magukat képviselve, csak az 1861-diki állandó bizottmányt tartják őket is eléggé képviselőnek és törvényesnek. A mi óhajaink is azok, hogy bár mielőbb törvényes bizottmányunk törvényes jogába visszahelyeztetve, alkotmányos jogaink gyakorolhatóságát kibontakozhassunk ezen az elmúlt rendszernek reánk maradt dermesztő maradványa tömkelegéből!!!

Ő Felségeért, főispánunkért, a lelkes honleány nejeért, gr. Bethlen Farkasért és a következetes gr. Mikó Imreért ürítették a főispáni ebédén a nevezetesebb toasztok.

Be kellene végeznünk e tudósítást, de igazat véltünk tenni, ha kimondjuk, hogy nem kis fájdalommal éreztük hiányát gróf Bethlen Farkasnak a gyűlésen és azt megelőző értekezleten, de leginkább e miatt, hol szöbe hozatott a követjelölteink fölött való megállapodás... de az nem sikerült, a többség nem találván ez értekezletben teljesen képviselve az értelmiséget, hogy ne gyakoroljon, mint egy zarnokilag, nyomást a meg nem jelenhetetekre, elhatározta a 21-kén mentől nagyobb számban megjeleni, hol a követjelöltek megállapítottának. Itéletet több okokból, erről adni nem lehet, nem, mert indesegetiával véltünk, a netánjellenézetűk ellenében lenni, nem, mert a pártoskodás gyanúsításából reflexiók vádoltatnák az igazság helytelen felfogásával. Mind ettől, mind attól óvakodunk; de kifejezést adni kötelességünknek tartjuk azon óhajásunknak, hogy az egyetértés szent zászlója alatt! vajha oly követeket választathatnánk, kik mind hazafiságuk, jellem-szilárdaságuk, törvényességben és ismeretekben jártasságuk és szabad-elvtűségük által e megyének 1834-től fogva vallott és több rendbeli követek választásával bebizonyított elveit méltóan képviselhetnék!!! Táplál is a remény, hogy, kit sajnósan nékülöznünk kellett, megjelenend köztünk: a békesség olajágával és mindnyájunk által követett tiszta lobogójával vezetni minket az egyetértés útján célunk felé, mint a kettőnek magas szellemű egyike.

Farnos Elek.

Gálfa, oct. 4.

October 4-ke a prescriptiot is felytűmuló időtől fogva eleven érdekel birt a küllőmegyei műveltebb osztály előtt, e napot minden évben a régi időkben szivdobogva várta a fiatalság, hogy szűz ártatlanságában élet nyerjen, s köle-önösen élet nyújtson egymásnak, az éltebb, hogy győzőöröködjék a vidám, és nyájas ifjuság ártatlan mulatásán, mert e napot a csaknem pártatlan vendég szeretetéről országosan esmert Földvári Ferencz ur, mint nevenapját az által ünneplé meg, hogy e megye miveltebb köréhez tartozó öregeit úgy, mint fiataljait maga köré varázslá.

Nem szűnt meg e napon a fenn tisztelt ur báza gyűlpontja lenni e megye értelmiségének akkor is, mikor e megye szétdarabolva be valának zárva a termek, melyekben e megyében birtokló hű hazafiait, egykor a közjó előmozdítása érdekében hallották hazafi szözatait, fokozott érdekűvé vált e nap ma azon alkalommal, midőn a lelkes házi gazda felkelt az ebéd elején, s magasra emelve pobarát, császár és apostoli király, urunk ő Felségét megható hangon, a leghőbb érzéssel éltette.

Oly jól esett a loyális érzéssel hazafi kebelnek szemlélni a lelkesedést, mely ünneplés fennállás közben a 40-nél több jelenlevő férfiak szűnni nem akaró lelkes éljen kiáltásaiban tört ki.

Ezután megkezdődött a pohárköszöntések hosszú sora, pobarak ürítették a nemzet bölese, a nagy Deák Ferenczért, udv. cancelláriát vezető gr. Haller Ferencz; országos elnök b. Kemény Ferencz ő nagy-méltóságáikért, mint a kik elhagyva nyugalmukat, az élet telén is elfoglalták azon fontos állást, a honnan törekszenek elővásárolni edes hazánkra nézve azon meleg tavaszt, mely tenyészetenek indítandja azon termő fát, mely századokra ható gyümölcsöt termend a hű hazafiak számára, meggyéknék főispánja Béldi Ferencz grófért, ki iránt meleg szavak-

ban fejezték ki bálás köszönetüket azon áldozatért, hogy a közelebb lefolyt idő alatt annyit bányatott meggyéknék áldasos nyugpontra vezérlendő e fontos tisztelt elválani méltóztatott. Ittunk ismételve a szives házi gazdánkért, ki a jelenlevő Bethlen Farkas grófot éltette, mint leendő oly követét e megyének, ki minden kor-osztály, vallás, és nemzeti-ség különbsége nélkül az egész megye lakóinak bizalmát osztatlan bírja, a másik követre nézve, mint hogy eddigelő senkire nézve osztatlan véleményem nem nyilvánult, javallatba hozta egy az értelmiségből alakulandó nagy számú értekezleti gyűlés tartását, melyben a többség által kijelölendő követ az egész által pártolando lenne, mely értekezlet egybehívására Kinisi Mihály barátunk által közbizalmat tolmácsoló lelkes szavakban házi gazdánk, Földvári Ferencz kéretvén fel, általa folyó hó 14-dike mint a megyei bizottmány gyűlés napja, helyl D.-Sz.-Márton tüzett ki, addig mindnyájan, kik jelen voltunk, fogadást tettünk, hogy senki közülünk követjelöltül fel nem lép, sem más fel léptetni nem fog, és minekelőtte egymástól elváltunk volna ismételve biztosítottuk egymást, hogy a teljes egyetértés létrehozására minden tehetségeinket felhasználandjuk az ellen-cselekvőre a közvélemény nyomása nehezedvén.

Beregszászi Imre.

Különfélek.

(Necrolog.) Báró Bánffy János nőjével b. Wesselényi Józseffal, és gyermekei: b. Bánffy Polixena, b. Kemény Kálmáné, leánya b. Kemény Margittal, b. Bánffy Mária, b. Bánffy Zoltán, báró Bánffy József, b. Bánffy Endre és b. Bánffy Rákhellel, továbbá b. Bánffy Dániel neje Gyárfás Annával és fiai b. Bánffy Dezső, b. Bánffy Jenő, és b. Bánffy Ernővel, — és b. Bánffy Kata, b. Kemény Istvánné, megsomorodott szívvel jelentik felejtethetlen edes anyok b. Bánffy Ferencz, Zeyk Zsuzsánának, e folyó 1865 ik év october 13-án délután 1 és fél óraker, kor-elgyengülés következtében bekövetkezett gyászos kimúltát. 1785. május 26-án köszönté a külvilágot, ama szép gazdag élet, mely küldetését híven betöltve, tltnt ma le benne a földi élet szinteréről. 1804-ben lépett házassági szövetségre, 1834 october 18-án elveszett férje b. Bánffy Ferenczcel, és így 31 évig hordozá az özvegyesség gyászát. Az anyák, a derék házi és polgárnők, a munkás szeretetben jeles honleányok és összes női erények példányképe borul az enyészet karjaiba véle, csak a köztisztlet, becsülés és szeretetben fog élni és hatni emléke annak, ki méltóan mondhatá el: „Uram, melyeket reám bizált teljesitettem.“ Nyugodjanak békevel porai. Az elhunytak földi része f. hó 15-én délutáni óraker fog egy Csombordon tartandó gyászbeszéd után lakása helyére, Fugadra kísértetni, hol rövid könyörgés után férje, a korán elhunyt derék mellé helyeztetend. N.-Enyed, 1865 october 14-én.

Gyárfás Imre, Lajos maga, neje és gyermekei nevében, Albert és György bánatos szívvel jelentik a szeretett testvér, rokon- és nagybátyának Léczfalvi Gyárfás Sámuelnek ideg-bántalmak miatti végkimerültségben, 37 éves korában, folyó hó 7-én, éji 1 óraker bekövetkezett kimúltát. Megtört a test, kifáradt a lélek sok évi nehéz betegség és kinok mérhetlen sulya alatt, — s hogy a gyötrelmes küzdelmeknek vége legyen, eljött a halál anyala végpihenésre szállítani a nehéz szenvedőt. A dicsőült lélek pomaradványi jelen hó 9-kén, délutáni 2 óraker szállítatnak és tetetnek le a léczfalvi családi sírboltba. Bitán, october 7-kén 1865.

K.-Vásárhelytől valami Moldovában megbukott lovar-társaság tartja előadásait egy rögtönzött circusbán, és csaknem minden este szép számú közönség előtt. A Hubai jeles társasága pedig gyakran tartott előadást jeles népszimű, vigjáték és dráma darabokkal nagyon csekély közönség előtt. De ez tán más helyen is így szokott történni.

Almakerékről értesitenek, miképp ott e hó 7-én szentelték fel azon katolikus imaházat, mely gróf Haller Jánosné ő mltga vallásos buzgalmanak s áldozatának köszönni építettését. Az ünneplés szebni kanonok ő mltga vezetése alatt a vidékből összegyűlt esperestek s papok közreműködésével tartott fenn. Az összegyűlt roppant népség a templomba be nem fére. A vallásos ének alatt megtatá a közönséget Bethlen Vilma grófhölgy gyönyörtü soprán hangja. Az isteni tisztlet végeztével az alapító grófnő 120 terettkü asztalnál adott vendégséget; az ünneplést Haller Klára grófnő, Földvári Józsefné rendezte.

A szász universitás e hó 12-kén tartá második ülését. Az elnök kiemelve, hogy ezen gyűlést főczélja a szász nemzet állását az unioval szemben illetvén, miután az ügyrend 7-dik §. szerint a fontosabb ügyekben egy bizottmányt kell kinevezni, mely az universitásnak a fenforgó tárgyról véleményt adjon, így csak azon formai kérdés marad fenn hogyan állítassék ki az említett bizottmány. G u l l indítványozza, hogy titkos választás útján állítassék ki azon bizottmány, mely a szász grófi köriratban körvonalozott tárgyban véleményt beadja. Fine finali: ezen bizottmány megalakított a következő személyekből: Rannicher, Dr. Teutsch, Gull, Binder, Bümchesz, Balomiri Hietsch.

A „P. M. Lloyd“, azon hirt hozza, hogy a balásfalvi román congressusa is biztos kilátás le-

het. Élez akar-e ez lenni a szász universitás föllépésére, vagy a nemzetiségek curiatum votumával akarnak megint eldönteni az állam kérdését? azt nem tudjuk, hanem ily eljárás már Scherling és Stadion ministerek alatt meg volt kísértve, az állam nem nagy előmenetelére. És a jelenlegi kormány alkotmányos irányával az ily nemzetiségi törvényen kívül eső gyűléseket összhangzónak nem találhatva, ama hírek hitelt nem is adhatnak.

— Miután az „Elátkozott” (Le maudit) című francziából fordított 3 kötetes regényemre az előfizetési felhívásomban megállapított előfizetési határidő oct. végével lejár, tisztelettel jelentem, hogy az előfizetési határidőt ezennel folyó évi november 15-éig meghosszabbítottam; s egyúttal fölkérem t. cz. ivtartóimat és mindazokat, kik ezen nagy becsű regényre 3 osztr. forintjával egyenesen nálam ohajtanának előfizetni, hogy november 15-éig izeiket hozzám beküldeni, s illetőleg előfizetéseiket megtenni annyival inkább sietkezzenek, mivel november 15-én tul ezen regénynek ára 4 osztrák forint és 50 kr. leend. Sz.-Udvarhelyt, octóber 14. 1865.*) Henter János.

Nyilatkozat.

A „K. Közlöny” oct. 3-ki 116 számában megjelent d.-sztr.-mátroni r. I. betűkkel jegyzett tudósítást, abban személyem szándékosan érintve lévén, (Nem volt abban személy említve, szerk.) észrevétel nélkül nem hagyhatom: ugyanis, hogy Küküllő megyében a követjelöltekre nézve nagy pártárlódás lett volna, vagy lenne, ezen állítás valótlannak, mert az illetők már sept. 25-ke előtt kimondották azt, hogy a jelen körülmények között és Küküllő megyében bazaar bűn volna, ha valaki a megyei összes értelmiség szavazata ellenére is fellépne: és ezen elv épp sept. 25-én gr. B. F. által a főispáni díszbéd alkalmával egy pohárköszöntésben is kimondatván, az nem csak mindenki által elfogadott, hanem ennek folytán azon conferentia, mely erre nézve határozni fog, meg is van már alakítva. A mit azon levélben említett, s személyem ellen intézett névtelen leveleket illeti, erre nézve — miután az a levélíró ur által felhozott — szükségesnek látom kinyilatkoztatni, hogy én mindez ideig vártam, hogy azon urak, kik nekem azon levelekben ezen parancsot adták ki: „Ne merészeljen ön a köztűgyek terére kilépni, mert ha ön vissza nem lép, méltán lépünk fel ön ellen” ezen szavakat beváltják és magukat megnevezik, s ezt annál jogosabban bízhatom, mivel ez ideig nemcsak hogy vissza nem léptem, sőt, mint levelező ur maga is írja, jelölt vagyok; de ezen várakozásomnak sikere ez ideig nem lévén, felhasználom ez alkalmat, melyet levelező ur szíves volt nekem szolgáltatni, s most bátor vagyok azon urakat kérni, legyenek szivesek ezen levelet nekem saját aláírásaikkal megküldeni. Végül — miután ez nem azon ut, me-

lyet becsteltes emberek köztéri ellenük megbuktatására fel szoktak használni — szükségesnek látom figyelmeztetni azon urakat, kik a levelező ur által említett névtelen levelek köpenye alá bújnak, s az azokbani aljas rágalmakat ellenem fel kívánják használni, hogy azon esetre, ha az illető urak magokat meg nem neveznek, kényszerítve leendek ellenük fordulni, s tőle kérni s szereznem is magamnak elégtételt. Szilágyi Lajos.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, oct. 10. Msgr. Franchi, ki néhány nap előtt érkezett ide Rómából s tegnap Berlinbe utazott a pápa megbízásával a kölni és poseni érsekségek betöltése ügyében, bizonyára talált alkalmat meggyőződhetni, Austria állásáról a római kérdés irányában. Austria még a septemberi egyezmény végrehajtása után sem találhat alkalmat arra, hogy mostani viszázatartózkodó politikájával felhagyjon, melybe a körülmények hatalma kényszerít. Bizonyára tett jelentést az itteni dolgok állásáról a nunciussal, azonban ugy látszik, hogy egész Bach visszalépéséig ő is kecsgette magát bizonyos reményekkel. Az a hír, hogy Franchi utazása a pápai hadsereghez való toborzásokra vonatkozik, alap-talan. Legalább Bécsbe nem volt semmi külszíni megbízással ellátva.

Oct. 6 ról kelt hitelt érdemlő belgrádi tudósítás nyomán írják a „P. Li.” nak, hogy Belgrádban a ministeriumban, s így valószínűleg a rendszerben is változás fog történni. Tudósító szerint Mihály fejedelem már a jubilaris ünnepekkel kijelentette, hogy még három hónapig megkísérli a mostani ministeriummal, s ha azután is népszerűtlenné tünnek fel, el fogja bocsátani. A három hónap lefolyt, semmi változás nem történt, s valószínű, hogy a befolyásos Garasanin és Christies meg fognak bukni. Ha figyelembe vétetik, hogy Oroszország a keleten csinyt akar elkövetni, hogy Szerbia közelebb feltűnőleg hajlik Oroszországhoz, ugy olyan eseményeket várhatni, melyekhez népszerű ministerium szükséges. A hg is felhagyott feszes magatartásával, s mindenki, kivált a katona tiszték iránt feltűnőleg nyájas.

A „P. Lloyd”-nak írják: Itt szájról-szájra beszélnek, hogy Bismarck, midőn Párisba utazásáról már jóformán lemondott, s egyszerre nyakra-főre készülődtek utra, egy nem német nemzetiségű egyén így szólott Bismarckhoz: „tehát mégis utazik?” az pedig ezt felelte neki: „addig kell a vasat ütni, míg izzó!”

Angolország. London, oct. 11. A „New-york Times” szerint Seward azon felhívása, melyet a bel- és külöldön levő minden amerikaihoz intézett az iránt, hogy netalán követeléseiket illetőleg küldjék be Washingtonba a támogató okmányokat, összefüggésben van a washingtoni kabinet azon kárpótlás követelésével, melyet Angolország-hoz intézett az „Alabama” s egyéb kalóz hajók fosztogatásai végett.

Francoziaország. Páris, oct. 10. Minden értékpapír áreszkkenésével szemben mindenki e körülmény oka után kérdezősködik, s éppen nem kielégítő azon felelet, hogy a disconto emelkedett, mintán a bank kamat-felemelése maga is csak jele, vagy jobban mondva hatálya valamely kül ténynek. Itt ugy veszik a dolgot, hogy a pénz drágulásának legközelebbi okozója a londoni piac, a hol nagyszerű kül kölcsönök készülnek. Bizonyosnak tekintik, hogy a disconto közelebb ismét fel fog emelkedni. — Ismét egy uj lapról van szó, a mely felváltva majd Párisban, majd Londonban fog megjelenni, s „Le Cosmopolitain” lesz a címe, kissé utopikus programja a háborúk eltörléséről, a nemzetközi villongásoknak népek congressusa általi elintézéséről, az állandó hadseregek leszállításáról, kereskedelmi szabadságról és az általános szavazási jog nagyobb kiterjesztéséről beszél.

Páris, oct. 11. Bismarcknak három hosszabb értekezése volt a császárral. Persigny a császár kabinetfőnöke Conti államtanácsos kíséretében tegnap este ide érkezett Biarritzból. Beszélnek, hogy Kuza ide fog érkezni. — Austria Bibesco herceget, Oroszország Floresco tbkot igyekszik Kuza utódként előtérbe tolni.

A „Patrie” ma megerősíti, hogy csakugyan létezik a franciaia kormányának egy második nyilatkozata a gasteini egyezményről. „A franciaia kormány”, írja a nevezett lap, „a conventio egy újabb méltatását küldötte el, azonban egy berlini követünkhez intézett jegyzék alakjában Másolatát azonban minden németországi ügynökhöz megküldötték. Ez okmány kelete sept. 23 dika lenne.”

Olaszország. Róma, oct. 4. A franciaia csapatok kitakarodása legközelebb már megkezdődik. Legelőbb egy része a tüzérségnek, s egy huszár escadron fog távozni. Legelőbb Frosinone és Velletri fog kilátni, a hová a francziák távozása után a pápai kormány a maga csapatait küldi őrségül.

Németország. Berlin, oct. 7. Bismarck Francoziaországba utazásáról oly kedvező tudósítások érkeztek, melyek ministeri körökben nagy meglepetést okoznak. Drouyn de Lhuysval hosszas értekezése volt, s az eredmények után itélve nem csak igen jól fogadtatt Bismarck a császár által, hanem Poroszország viszonylatai is Francoziaországgal még kedvezőbb alakultak. A középállami diplomaták körében határozottan állítják, hogy a szövetségi gyűlések megkezdődvén, a középállamok lépést fognak tenni a hrségeik kérdésének megoldása iránt, s ugy mutatják, mintha a középállamok föllépése Oroszország támogatására számíthatna, miután ez utóbbi Poroszországnak kétségbevonhatlan növekvése által eddigi viszázatartózkodó állásából kilépni szándékoznak.

Az „A. Z.”-nak írják Münchenből oct. 9-ről este: „A tegnap éjjeli csendzavargások, vagy németül mondva, a tegnapi fölkelés utófdalmi ma

érezhetőek voltak egész nap különben oly békés székvárosunkban. Hogy ugyanis ilyes események netalán ismétlést lehetlené tegyék, ma katonai rendszabályokhoz nyultak. Nemcsak hogy az őrségeket tetemesen erősítették, hanem több helyet katonaságilag raktak meg, s azon felül az ússzes helyőrséget a kaszárnyákban összpontosították, sőt a nemzetőrséget is szolgálatra hívták. Minden esethezre a szolgálatban álló csapatok emberei egyenként 15 orsú töltséssel láttattak el, s erősbített katonai őrzáratok czirkálnak az utcákon.

Orosz-Lengyelország. A Herzen által Genfben kiadott „Kokolok”, — az orosz forradalmi párt ismeretes közlönye — közelebb azt a hírt hozta, hogy Sziberiában összeesküvés fűdözöttett fel, s hogy ennek folytán Irkutskban és Ormokban számos befogatás történt Ezen tudósítást a „Moskovskie vjedomosti” is megerősíti. Ezen lap szerint az összeesküvés ellen Omskban foly a vizsgálat, s a sziberiai elfogatások következtében Sz.-Pétervárot is számosan befogatatt; az összeesküvés jelleméről s céljáról még nem lehet közelebb tudomáshoz jutni; mindazáltal ugy látszik, hogy az összeesküvés politikai jellemű s tagjai számtuzott lengyelek és oroszok.

Ujabb. Hamburg, oct. 13. A ma ide érkezett „Posttidning”-ben a stockholmi kabinet kijelenti, hogy semmi befolyással nem volt a scandinavismusról megjelent értekezletekre, s hogy névszerint azon czikk, melyet a „Faedrelandet” a „Posttidning”-ből utánnyomott, s mely egy skandináv birodalom megállapítására vonatkozik, oly czéltől, hogy az Angol- és Németországgal egyesülten Orosz- és Francoziaország hatalmi terjeszkedését gátolja, semmi hivatalos jelleggel nem bír.

Páris, oct. 13. Bismarck és Nigra látogatást tettek egymásnál a nélkül, hogy találkoztak volna. A mi által legalább a jóakarát constatálva van. A császár nov. 4-én érkezik meg Compiegnebe; a reformról elterjedt hírek folyvást tartják magukat.

Florenz, oct. 12. Egy Rómából érkezett sürgöny szerint Francoziaország értesítette a pápai hadügyministert, hogy a megszálló seregek jövő évi január hóban fognak Civitavecchiában és Viterboban központosítani.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

October 13-kán: 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt. 71.05. — 5%. Metallikus 100 frt 67. — Bankrészvény 778. — Hitelintézeti részvény 200 forint 169.90. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 108.65. — Ezüst 108.80. Cs. kir. arany 5.23 1/2. — 1860. kölcsön 85.80.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(297)

17/10

(2—3)

Ő cs. kir.



ap. Felsege,

IX. ÁLLAM-LOTTERIÁNAK

közhasznú és jótékony czélokra megnyitását elrendelni, s egyszersmind legkegyelmesebben meghagyni méltóztatott, miszerint ezen sorsjáték tiszta jövedelmének

felerésze a bécsi zenebarát-társulat conservatoriumára:

egyik negyedrésze az 1848, 1849 és 1859 évi hadjáratokban megsebesült cs. kir. katonák javára, és az ezen időszakokban elesett cs. kir. katonák özvegyei és árvái felsegélésére rendelt alapítványra:

másik negyedrésze pedig főtisztek, katonai felek és katonai hivatalnokok vagyontalan özvegyei és árvái számára alapítandó kézi segélydíjakra fordíttassék.

Ezen legfelsőbb parancs folytán megnyitja a cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság a jelen

Jótekonysági állam-lotteriát,

melynek nyeresiményei a játékterv tanusága szerint,

300.000 ausztriai értékű forintnyi

nevezetes összegre ruagnak.

Egy sorsjegy ára három ausztriai értékű forint.

Közhasznú czélok előmozdításáról lévén szó, s a sorsjegyek vásárlóinak oly tetemes nyeresimények helyzetelvén kilátásba, bizton reményli a cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság, hogy ezen sorsjáték ugyanazon élénk pártolásként fog örüvendeni, melyben az eddig eszközlött jótekonysági államlotteriák részesültek.

A cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság.

A közhasznú s jótékony czélokra szánt államlotteriák osztálya által.

Bécsben, 1865 évi september 18-án

SCHRANK FRIGYES,

cs. k. kormánytanácsos s lottoigazgatósági főnök.

NEM HIVATALOS.

(80)

17/10

(8—*)

DAUBITZ R. F.-féle NÖVÉNY-LIQUEUR,

jóhatásúnak bizonyult ital gyenge emésztés, nyálkáság, hámorroidális sat. bajokban, orvostani tekintélyek s számos bizonyítványok által minden oldalról elismerve.

Orvosi ítélet.

Daubitz R. F. urnak növény-liqueur-jét kitünő segédszernek találtam ideges háborgásoknál az altestben, s ebből folyó röstelgésnél az alvégesatornának tartós sékdugulással, elévült májbajoknál, puffadásoknál és tartós aranyér-bajoknál, gyomorgyengességnél, vérdugulás következtében. Lipse, 10-ik augustus 1865.

(P. H.)

Dr. SCHLESINGER, gyakorló orvos Lipésben.

Tekintetes úr!

Miután nékem a Daubitz-féle növény-liqueur évült hámorroidális bajaimban igen jó szolgálatokat tesz, kérem nekem postai utánvétel mellett nyolcz palackot e liqueurből küldeni, s maradok egész tisztelettel.

Fröhlich János, cs. k. nyug. ezredes.

Valódi állapotban egyedül kaphatni főraktárnok Daubitz C. A-nál Bécsben, Herrngasse, 6, valamint a jogosult raktárakban Kolozsvárt és Dézsen Tauffer Józsefnél, Szászvárosban (Broos) Német Vilmosnál.

Egy palack ára 1 frt o. é.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártt,

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejérvártt kapható:

Legujabb röpirat.

POLITICA CONDUCATORILORU

NATIUNIEI ROMANE

din Transsylvania in cinea din urma cincii ani.

Criza de UNU ROMANU. Ára 25 kr.

Erdély története 1848—49-ben.

Irta Kővári László. Ára 2 frt.

Az 1861-ik évi magyar országgyűlési beszédek.

3 kötet. Ára 7 frt 20 kr. oszt. ért.

Entre deux femmes. par la comtesse Marie Montemerli. Ára 1 frt 80 kr.

Les Buveurs d'Absinthe par Octave Féfé et Jules Cauvain. Ára 1 frt 80 kr.

(309)

(1—3)

Két-kétlovas szekér kibérelhető

egy—vagy több napokra, alólírnál külön magyartezában Dietrich S. ur házában, ki is egyszersmind ajánlja magát mindenféle asztalos munkák, butorok, padlózatok, kereskedésekre való stélészik sat. sat. gyors és jutányos elkészítésére.

KÖLESERI JÁNOS,

asztalos mester.

(288)

17/10

(2—6)

Dr. Tüske

aranyér-gyógyítala.

Ezen, hatására nézve még eddig felülmulbatlan szer biztos sikerrel alkalmaztatik mindennemű arany-eres bajokban, a gyomor nyálkásodása és tüdült hurut ellen, étvágyhiány és rosz emésztésnél, rögzült hasszorulásnál, máj és lép dagadásánál, sárgakórban stb.

Egy üveg ára, használati utasítással 1 frt 70 kr.

Főraktár Pesten: Török J. gyógyszerész urnál. — Temesvárott: Pecher J. C. — Kolozsvártt: Wolff J. — Brassóban: Jekelius J. — Nagy-Szebenben: Zöhner J. F.

(302)

(3—3)

Figyelmeztetés.

Alólírnak N.-Iklódi szeszgyárában november 1-től kezdve ápril 1-ig sertések kitélésére, különös alkalmas gabona bráha készlete lesz nagy mennyiségben naponta 700 vederig; a sertéseknek való alkalmas helyről gondoskodva lesz; megrendeléseket elfogad Nagy Iklódon, utolsó posta Szamosújvár.

HIRSCH ARON, haszonbérő.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)